

Sygn. akt VIII U 314/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 6 maja 2014 r. w Gliwicach

sprawy J. C. (C.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 11 stycznia 2013 r. i 31 stycznia 2013 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonemu prawo do emerytury od 1 stycznia 2013 r.

(-) SSO Jolanta Łanowy

Sygn. akt. VIII U 314/14

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 11 i 31 stycznia 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. C. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A.

W odwołaniu od powyższych decyzji ubezpieczony domagał się ich zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że zgodnie z zeznaniami świadków, o przesłuchanie których wnosił, wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okrasie od 2 grudnia 1976r. do 30 kwietnia 1993r. jako kierowca samochodu ciężarowego o ciężarze powyżej 3,5 tony i tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony J. C., urodzony (...) w dniu 2 stycznia 2013r. złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył 20 września 2009r.

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, z tym że nie wykazał żadnych okresów pracy w szczególnych warunkach wymienionej w wykazie A.

Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS wydał zaskarżone decyzje.

Organ rentowy wydając zaskarżone decyzje nie uznał za pracę w warunkach szczególnych pracy wykonywanej w okrasach od 9 grudnia 1976r. do 30 kwietnia 1993r. w Przedsiębiorstwie (...) w S. na stanowiskach kierowcy pojazdu o ciężarze całkowitym pow. 3,5 tony, ponieważ świadectwo pracy w warunkach szczególnych nie zostało wystawione przez pracodawcę lub jego następcę prawnego.

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 25 lipca 2013r., sygn. akt VIII U 336/13 zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych poczynając od 1 stycznia 2013r.

Apelację od powyższego wyroku złożył organ rentowy, zarzucając mu naruszenie prawa procesowego, poprzez brak przeprowadzenia postępowania dowodowego na okoliczność rodzaju pracy wykonywanej przez ubezpieczonego w spornym okresie oraz naruszenie przepisów prawa materialnego, w szczególności naruszenie art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 3 i 4 oraz w zw. z poz. 2 działu VIII wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz błęd w ustaleniach faktycznych przez uznanie, że ubezpieczony wykonywał pracę opisaną w poz. 2 działu VIII wykazu A, to jest wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony.

Powołując się na powyższe, wniósł o jego zmianę i oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 4 grudnia 2013r., sygn. akt III AUa 3242/13 uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu – Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach do ponownego rozpoznania.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji nie wyjaśnił i pozostawił poza swą oceną okoliczności faktyczne, będące podstawą odwołania od decyzji organu rentowego. Sąd Okręgowy nie dokonał analizy stanowiska pracy ubezpieczonego, którą powinien dokonać w sposób szczegółowy i precyzyjny, z uwagi na podniesione przez organ rentowy zarzuty.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny wskazał, że analiza zebranych dotychczas dowodów nie prowadzi w sposób nie budzący wątpliwości do wniosku, że ubezpieczony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Apelacyjny wskazał, że w toku ponownego rozpoznania sprawy, Sąd Okręgowy winien przeprowadzić dowód z przesłuchania świadków (R. W., R. B.) oraz dowód uzupełniający z przesłuchania strony, na okoliczność wykonywania pracy w warunkach szczególnych przez ubezpieczonego w spornym okresie, tj. od 9 grudnia 1976 roku do 30 kwietnia 1994 roku. Zeznania te mogą stanowić źródło rekonstrukcji faktów o rodzaju zatrudnienia, warunkach pracy i powinny być przeprowadzone w sposób rzetelny, precyzyjny i bardzo szczegółowy. Nadto Sąd winien w miarę możliwości dopuścić

dowód z akt osobowych ubezpieczonego, które to akta zawierają przebieg jego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w S..

Dodatkowo Sąd Apelacyjny zaznaczył, że istotne jest przy ponownym rozpoznaniu sprawy ustalenie jakie faktycznie prace wykonywał ubezpieczony pracując w spornym okresie na stanowisku wymienionym w świadectwie pracy z dnia 30 kwietnia 1993 roku, jakie pojazdy i w jakim czasie prowadził pracując jako kierowca i czy pojazdy te były zaliczone do pojazdów o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, a więc czy praca ubezpieczonego odpowiadała rodzajowi pracy określonej w poz. 2 działu VIII wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. (Dz. U. z dnia 18 lutego 1983r.).

Z tych względów Sąd Apelacyjny stanął na stanowisku, że apelacja organu rentowego zasługiła na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy, ponownie rozpoznając sprawę ustalił, iż w czasie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w S., w okresie od 9 grudnia 1976r. do 30 kwietnia 1993r. ubezpieczony pracował jako kierowca samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Kierował samochodami marki (...), KAMAZ z przyczepą, a także (...). Były to samochody ciężarowe o ciężarze powyżej 3,5 tony, którymi przewoził materiały budowlane.

Pracę jako kierowca samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: akt organu rentowego, wyjaśnień odwołującego (zapis rozprawy z dnia 25 lipca 2013r. 4 min. 2 sek. – 7 min. 6 sek. oraz z 6 maja 2014r. 16 min. 59 sek. – 22 min. 11 sek.), zeznań świadków: R. B., J. K. (rozprawa z dnia 6 maja 2014r. 6 min. 34 sek. – 23 min. 27 sek.), a także akt osobowych ubezpieczonego z Przedsiębiorstwie (...) w S. (koperta k. 55 a.s.).

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy. W szczególności Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom świadków i wyjaśnieniom ubezpieczonego, gdyż są spójne i wzajemnie się potwierdzają. Należy również podkreślić, że zarówno świadkowie, jak i sam ubezpieczony precyzyjnie i w sposób nie budzący najmniejszej wątpliwości określili charakter pracy odwołującego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, J. C. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2009r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Zgodnie z wykazem A, dział VIII poz. 2 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, praca kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalistycznych (specjalnych) pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów jest pracą w szczególnych warunkach, uprawniającą do niższego wieku emerytalnego.

Natomiast jak stanowi § 1, ust 1 i 2 rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami". Właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie pozostawało ustalenie, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych po ukończeniu 60 roku życia.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999r. Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień emerytalnych (tj. na dzień 31 grudnia 2008r.) powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32 również po dniu 31 grudnia 2008r. oraz nieprzystąpieniu do OFE albo złożeniu wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Według oceny Sądu postępowanie dowodowe przeprowadzone w tej konkretnej sprawie wykazało, że ubezpieczony J. C. ukończył 60 rok życia i na dzień 31 grudnia 1998r. udowodnił łącznie ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym ponad 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Nie budzi wątpliwości Sądu, że praca ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie (...) w S. od 2 grudnia 1976r. do 30 kwietnia 1993r. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze powyżej 3,5 tony była faktycznie pracą w warunkach szczególnych określoną w wykazie A, dziale VIII:

- poz. 2, tj. pracą kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Organ rentowy nie uwzględnił odwołującemu tego okresu pracy, ponieważ świadectwo pracy w warunkach szczególnych nie zostało wystawione przez pracodawcę lub jego następcę prawnego.

Trzeba jednak podkreślić, iż w myśl z ugruntowanego już stanowiskiem judykatury i doktryny „sądy pracy i ubezpieczeń społecznych rozpoznając sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych dokonują kontroli zgodności decyzji administracyjnych wydanych w tych sprawach z prawem w trybie odrębnym określonym w kodeksie postępowania cywilnego, w którym to trybie **nie obowiązują ograniczenia dowodowe obowiązujące w postępowaniu administracyjnym toczącym się przed organami rentowymi**” (vide – wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 kwietnia 1996r., sygn. akt III AUr 235/96, Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 1997r., nr 1, poz. 2). Z kolei w wyroku z dnia 25 lipca 1997r. sygn. akt II UKN 186/97 Sąd Najwyższy stwierdził, że: „W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1984r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.)”(OSNP z 1998r, Nr11, poz. 342).

Tak więc w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych mogą być przeprowadzane wszelkie dowody zmierzające do prawidłowego rozstrzygnięcia, w tym zeznania świadków.

Z powyższych przyczyn, Sąd stwierdził, że J. C. w dacie złożenia wniosku o emeryturę spełnia łącznie wszystkie warunków niezbędne do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikających z treści art. 184, ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zmianami), a tym samym jego odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

SSO Jolanta Łanowy